



Alle leesstrategieën



Wat ga je leren?

Je kunt straks:

- de tekst bekijken voordat je gaat lezen (stap 1 t/m 3)
- bedenken wat je moet doen als je het niet meer snapt (stap 4)
- vragen over de tekst beantwoorden tijdens het lezen (stap 5)
- van de tekst een plaatje maken in je hoofd (stap 6)
- de tekst samenvatten (stap 7)



Wat ga je doen?

Een paar dagen geleden las je over het weer voorspellen. Deze les heeft ook met het weer te maken. Bekijk eerst de tekst. Maak stap 1 t/m 3. Lees dan de tekst helemaal en maak stap 4 t/m 7.



Weet je het nog?

Lezen doe je in zeven stappen. De vorige les heb je meer geleerd over stap 5: Welke vragen zie ik?



Tip! Vind je WH-vragen stellen en beantwoorden moeilijk?

Bekijk het filmpje dan nog eens op de computer.

Maak de vragen

VOOR HET LEZEN

STAP 1 Waarom lees ik de tekst? (Leesdoel bepalen)

1 Bekijk de tekst op bladzijde 2 en 3.

a Waar kun je deze tekst vinden? Markeer het goede antwoord.

in een *kookboek* / *tijdschrift voor kinderen* / *gebruiksaanwijzing*

b Welk leesdoel past het **best** bij deze tekst? Kruis aan.

Ik heb zin om te lezen. Ik wil iets maken of doen.

Ik wil iets kopen. Ik wil iets weten of leren.

STAP 2 Waar gaat de tekst over? (Voorspellen)

2 Lees de titel van de tekst. Kijk ook naar de plaatjes.

a Waar gaat de tekst over, denk je? Vul in.

Aan de titel en de plaatjes te zien, gaat de tekst over mensen die

b Lees de kopjes. Wat kun je nu nog meer voorspellen?

Markeer de goede antwoorden.

Aan de kopjes te zien, gaat de tekst over wat er met je *lijf* / *kippen* gebeurt als je *ziek bent* / *het koud hebt* / *kleur krijgt*.

STAP 3 Wat weet ik al over het onderwerp? (Kennis ophalen)

- 3** Wat weet jij al over kou en je lijf? Wat gebeurt er met je lijf als je het koud hebt? Maak een woordweb. Je mag meer lijnen tekenen.



1 **Brrr, wat is het koud!**

5 **Het is winter. Het seizoen van sneeuw, schaatsen en kerstmis. Maar ook het seizoen van snotneuzen, kippenvel en rode wangen. Juist in de winter hebben we last van ons lijf. Waarom krijgen we juist dan kwaaltjes? Zijn ze ergens goed voor? En hoe ontstaan ze eigenlijk?**



10

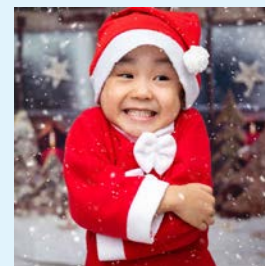
Kippenvel

In je lijf is het meestal 37 graden. Warmer is niet goed, maar kouder ook niet. Dus kom je onder die 37 graden? Dan probeert je lijf warmte vast te houden. Met kippenvel! Ja, echt. Zo houden dieren hun warmte vast. Kippenvel ontstaat doordat de spiertjes van je haartjes samentrekken. Daardoor gaan je haartjes rechtop staan. Maar die haartjes trekken je huid een beetje mee. Je krijgt kleine bultjes op je huid: kippenvel dus. Werkt dit nou echt? Nou, niet bij mensen. Alleen bij dieren met een dikke vacht. Mensen kunnen beter een jas aandoen.

20

Klappertanden

25 Je lijf heeft nog een beter trucje tegen de kou: klappertanden. Jij bibbert vast weleens als je het koud hebt. Dat gaat vanzelf. Je bibbert als je spieren kort en snel bewegen. Dat doet je lijf om het warmer te krijgen. In je mond en je kaak zitten veel spieren. Als die gaan bewegen, klapperen je tanden tegen elkaar. Je klappertandt dus om warm te worden.



30 **Paarse lippen**

35 Heb je het te lang koud? Dan helpt klappertanden niet. Je lijf probeert iets nieuws. Het stuurt minder bloed naar je tenen, je vingers en je neus. Zo blijft er meer bloed over voor je hart. En natuurlijk voor andere belangrijke organen. Is het echt ijs- en ijskoud? Dan krijgen ook je lippen minder bloed. Die kleuren daardoor niet rood, maar paars.

Rode wangen

Hoe zit het dan met je rode wangen? Krijgen die meer bloed? Klopt! Maar dit is geen trucje tegen de kou, zoals je paarse lippen. Je bloed stroomt door bloedvaatjes. De vaatjes in je wangen kunnen gewoon niet zo goed tegen wisselingen in de temperatuur. Tegen ____ 1 ____ dus. Daar worden ze slapper en wijder van. Door wijde vaatjes past meer bloed. Meer bloed = rodere wangen!



Kortom, de meeste kwaaltjes in de winter ontstaan doordat je lijf warmer wil worden. Alleen je rode wangen niet!

Maak de andere vragen**TIJDENS HET LEZEN****STAP 4 Wat doe ik als ik het niet meer snap? (Herstellen)**

4 Lees de tekst helemaal.

a In regel 8 lees je *kwaaltjes*. Stel, je weet niet wat kwaaltjes zijn. Hoe kun je de betekenis van dit woord vinden? Kruis aan.

- Er staat een plaatje dat er iets over vertelt.
- Er staat een woord dat ongeveer hetzelfde betekent.
- Het woord wordt uitgelegd in de tekst ervoor.
- Al deze manieren helpen om de betekenis te vinden.

b Wat zijn kwaaltjes dus? Vul in.

Je hebt kwaaltjes als je _____

5 Lees de alinea *Rode wangen*.

Wat past het **best** op plaats 1? Kruis aan.

- | | |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> heel hoge temperaturen | <input type="checkbox"/> sneeuw, regen en hagel |
| <input type="checkbox"/> heel lage temperaturen | <input type="checkbox"/> warm-koud-warm-koud |

STAP 5 Welke vragen zie ik? (Vragen stellen)**Weet je het nog? Welke vragen zie ik?**

Hoe-vragen en Waarom-vragen zijn moeilijk om te beantwoorden.

- Het antwoord op een Hoe-vraag staat vaak op verschillende plaatsen in de tekst.
- De moeilijkste vraag is de Waarom-vraag. Het antwoord staat niet altijd precies in de tekst. Je moet ook zelf nadenken.

6 Lees de alinea *Kippenvel*. Hoe ontstaat kippenvel? Markeer het antwoord in de tekst. Tip: het zijn vier zinnen.

7 Lees de alinea *Kippenvel* nog eens.

a Waarom krijgen mensen kippenvel? Vul in.

Omdat je lijf zo probeert om _____

b Waarom werkt kippenvel niet bij mensen? Vul in.

Het antwoord staat niet precies in de tekst. Bedenk het zelf.

Omdat mensen _____

8 Lees: *Zo blijft ... je hart.* (regel 33)

a Welke WH-vraag met *Waarom* kun je stellen bij deze zin? Vul in.

Waarom moet er _____

b Wat is het antwoord op je WH-vraag? Schrijf op. Bedenk het zelf.

STAP 6 Welk plaatje past bij de tekst? (Visualiseren)

9 Lees: *Jij bibbert ... koud hebt.* (regel 23 t/m 24) Welk plaatje zie jij hierbij in je hoofd? Vul in.

Ik zie _____

NA HET LEZEN

STAP 7 Hoe vat ik samen? (Samenvatten)

10 Stel, je moet een andere titel kiezen die de tekst beter samenvat. Welke titel past het **best** boven deze tekst? Kruis aan.

Help, kwaaltjes in je lijf!

Vechten tegen de kou

Kou en kwaal: zo zit het

Warm de winter door

Kijk terug

11 Kijk nog eens naar je antwoorden op vraag 1 en 2. Verbeter ze zo nodig. Bekijk vraag 3. Heb je nieuwe dingen geleerd? Schrijf ze erbij in het woordweb. Gebruik een andere kleur.

Tijd over?

12 Maak een quiz over de kwaaltjes in de tekst. Bedenk vijf WH-vragen met één goed antwoord en één fout antwoord. Doe het zo:

Wat werkt beter tegen de kou? kippenvel klappertanden

Tip! Krijg je het buiten sneller koud als je binnen je jas aanhoudt? Je ontdekt het in dit proefje. Ga naar www.schooltv.nl en zoek op 'winterjas'. Bekijk het proefje.